

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
 Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**Медико-біологічні основи фізичної культури і спорту:
 Основи медичних знань та перша медична допомога**

Для студентів

Спеціальності: 017 - Фізична культура і спорт
 Освітнього рівня: перший бакалаврський

Освітньої програми: 017.00.02 Тренерська діяльність з обраного виду спорту

Освітньої програми: 017.00.03 Фітнес та рекреація

Освітньої програми: 017.00.01 Фізичне виховання

Київ - 2020

Розробники:

Тимчик О.В., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Викладачі:

Тимчик О.В., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології
Протокол від 24.09.2018 р. № 2

Завідувач кафедри М.Савченко (В.М.Савченко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 017.00.03 Фітнес та рекреація
21.09.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) В.В. Білецька (підпис)

Робочу програму перевірено
_____.2018 р.

Заступник директора/декана О.С. Комоцька (підпис)

Проланговано :

На 2019/2020 н.р. М.Савченко В.М. (підпис) «10» 09 2019 р., протокол № 2 (ПІБ)

На 2020/2021 н.р. М.Савченко В.М. (підпис) «31» 08 2020 р., протокол № 1 (ПІБ)

На 20____/20____ н.р. (_____) (підпис) «___» 20____ р., протокол № _____ (ПІБ)

На 20____/20____ н.р. (_____) (підпис) «___» 20____ р., протокол № _____ (ПІБ)

На 20____/20____ н.р. (_____) (підпис) «___» 20____ р., протокол № _____ (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	1	
Семестр	1, 2	
Кількість модулів	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	—	
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування професійної компетентності з медико-біологічних основ фізичної культури і спорту, забезпечення підготовки педагога до надання першої (долікарської) медичної допомоги при нещасних випадках і невідкладних станах та проведення профілактично-оздоровчої роботи з питань охорони життя і здоров'я дітей у відповідності до основних положень Концепції медичної освіти педагогічних працівників у майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації.

Завдання дисципліни:

1. КФ-1. Здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості, визначати закономірності, розвиток і форми психічних проявів людини у фізкультурно-оздоровчій діяльності, а також формувати мотиваційно-ціннісні орієнтації особистості, використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії та методики викладання.
2. КФ-3. Здатність здійснювати науково-дослідницьку діяльність у сфері фізичної культури і спорту, пошук нової інформації, що міститься в різноманітних друкованих та електронних джерелах, аналізувати процес встановлення та розвитку фітнес-індустрії, користуючись відповідними пошуковими методами і системами, здійснювати розрахунки для обґрунтування використання засобів оздоровчого тренування, визначати особливості спортивної техніки з урахуванням базових знань, володіти сучасними методами наукового дослідження,

3. КФ-4. Здатність використовувати під час навчання і виконання професійних видів робіт основ медичних знань, надавати долікарську допомогу особам під час виникнення у них невідкладних станів та патологічних процесів в організмі, використовуючи під час навчання та виконання професійних завдань знань про будову тіла, та механізми життєдіяльності її організму, фізіологічні та біохімічні основи адаптації до фізичних навантажень різної спрямованості. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базових знань з теорії та методики фізичної реабілітації.
4. **ЗК 6. Здатність співпрацювати у команді** – здатність до роботи у складі групи, як під керівництвом лідера, взаємодіючи з колегами/партнерами/учнями, так і самостійно організовуючи внутрішньо групову взаємодію, толерантно ставлячись до можливих соціальних, етнічних, конфесійних та культурних відмінностей, водночас підтримуючи необхідну дисципліну, плануючи цілі та управлюючи часом.
5. **ФК 2. Здоров'язберігальна** – знання та дотримання на заняттях санітарно-гігієнічних норм, правил техніки безпеки проведення занять, забезпечення профілактики травматизму. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних видів робіт основ медичних знань, за потреби надавати долікарську допомогу особам при виникненні у них невідкладних станів під час або у зв'язку із заняттями. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базових знань з теорії та методики фізкультурно-спортивної реабілітації (в тому числі осіб з інвалідністю).

3. Результати навчання за дисципліною

1. ПРН 2. Випускник здатен спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою. Здатен проявити загальнокультурну ерудицію.
2. ПРН 8. Випускник може продемонструвати знання та вміння застосовувати сучасні методи визначення та оцінки рівня рухової активності, стану здоров'я, фізичного стану та фізичної підготовленості осіб (учнів) різного віку та статі.
3. ПРН 14. Випускник демонструє знання медико-біологічних та психологічних основ і технологій тренувань, а також санітарно-гігієнічних основ фізкультурно-спортивної діяльності.
4. ПРН 15. Випускник демонструє здатність забезпечити в процесі професійної діяльності дотримання вимог техніки безпеки, санітарних та гігієнічних норм та правил, здійснювати профілактику травматизму, вміти надати першу долікарську допомогу потерпілому.
5. Згідно з вимогами програми студенти повинні знати: основи анатомії та фізіології організму людини; морфо-функціональні особливості організму дітей в різні вікові періоди; питання загальної та особистої гігієни; основні ознаки патологічних станів у дітей різного віку, ознаки клінічної та біологічної смерті;

основи проведення реанімації; основи надання допомоги при деяких патологічних станах і раптових захворюваннях, в звичайних умовах та в екстремальних ситуаціях; основи долікарської діагностики, класифікацію раптових захворювань (в тому числі епідемічних процесів) та патологічних станів; техніку надання долікарської допомоги в різних ситуаціях, спрямовану на попередження ускладнень та врятування життя потерпілого, володіти навичками реанімації; володіти навичками діагностики раптових захворювань та патологічних станів (вимірювати температуру тіла, АТ, визначати та оцінювати пульс, дихання); володіти технікою надання першої (долікарської) допомоги при травмах, кровотечах, утопленні, задушенні, ураженнях різними хімічними і фізичними факторами (електричним струмом, високою і низькою температурами, радіацією) та при отруєннях; розпізнати ознаки та надати першу допомогу при укусах змій, комах, собак та інших тварин; володіти технікою десмургії, транспортної іммобілізації та тимчасової зупинки кровотеч; використовувати набуті знання не тільки в побуті та особистому житті, а також і в повсякденній роботі з дітьми.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні
Змістовий модуль 1. Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Основні питання нозології.						
Тема 1. Вступ. Стан здоров'я населення в Україні.	4	2				2
Тема 2. Основні питання нозології.	2	2				
Тема 3. Функціональні порушення ВНД у дітей.	4	2				2
Тема 4. Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Профілактика порушень слуху.	2			2		
Тема 5. Основні питання нозології. Профілактика порушень зору.	4			2		2
Тема 6. Профілактика порушень опорно-рухового апарату.	4			2		2
Тема 7. Профілактика захворювань шкіри.	2			2		
Тема 8. Профілактика заразних паразитарних захворювань.	2			2		
Модульний контроль		2				
Разом	26	6		10		8
Змістовий модуль 2. ДМД в загрозливих для життя людини станах						
Тема 9. ДМД в загрозливих для життя людини станах	4	2				2
Тема 10. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи	2	2				
Тема 11. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях органів дихання	6			2		4
Тема 12. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях травлення	2			2		
Тема 13. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях сечовиділення.	6			2		4
Тема 14. ДМД при гострих отруєннях.	2			2		
Модульний контроль		2				
Разом	24	4		8		10
Змістовий модуль 3. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи						
Тема 16. Основи мікробіології	6	2				4

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 17. Основи мікробіології, епідеміології	6	2					4
Тема 18. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи	4	2					2
Тема 18. Основи мікробіології, епідеміології	4			2			2
Тема 19. Основи епідеміології, дезінфекційної справи	6			2			4
Тема 20. Дитячі інфекції	6			2			4
Тема 21. Дитячі інфекції	4			2			2
Тема 22. Характеристика і профілактика інфекційних захворювань.	6			2			4
Модульний контроль		2					
	Разом	44	6		10		26
Змістовий модуль 4.							
Інфекції дихальних шляхів. Кишкові, кров'яні інфекції . Травматизм. Перша медична допомога							
Тема 23. Дитячі інфекції з групи інфекцій дихальних шляхів.	4	2					2
Тема 24. Кишкові, кров'яні інфекції.	4	2					2
Тема 25. Інфекції зовнішніх покривів	4			2			2
Тема 26. Дитячий травматизм. Перша медична допомога	4			2			2
Тема 27. ДМД при тяжких травмах. Реанімація. Десмургія. Перша медична допомога	4			2			2
Тема 28. ДМД при нещасних випадках та невідкладних станах.	4			2			2
Перша медична допомога							
Модульний контроль		2					
	Разом	26	4		8		12
Модульний контроль		8					
	Усього	120	20		36		56

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВСТУП. СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ. ОСНОВНІ ПИТАННЯ НОЗОЛОГІЇ.

Лекція 1. Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Поняття про медичну допомогу, медичне обслуговування. Система громадського здоров'я.

Основні поняття: Значення курсу основ медичних знань для майбутніх педагогічних працівників. Історія розвитку медицини. Видатні українські лікарі. Сучасний стан медичного обслуговування населення в Україні. Порівняльні дані про народжуваність, захворювання і смертність населення, в тому числі і дітей, в Україні.

Лекція 2. Основні питання нозології. Основні питання / ключові слова: Законодавство про захист населення від інфекційних хвороб.

Основні поняття: Нозологія - вчення про хвороби та їх класифікацію. Поняття про здоров'я та хворобу. Поняття етіології, патогенезу. Характеристика причин та умов виникнення хвороби, патологічного процесу. Зовнішні і внутрішні етіологічні фактори. Генералізований і локалізований патологічний процес. Роль нейро-гуморальної системи в механізмах

видужання. Поняття реактивності організму, її роль в підтриманні гомеостазу та розвитку патологічного процесу. Резистентність. Перебіг та клінічні форми захворювань. Профілактика захворювань. Спадковість і патологія.

Лекція 3. Функціональні порушення ВНД у дітей. Система громадського здоров'я. Принципи громадського здоров'я.

Основні поняття: Функціональні порушення вищої нервової діяльності у дітей. Розвиток психіки і поведінка дитини. Профілактика нервовості. Форми неврозів та їх характеристика: істеричний невроз, астенічний невроз (неврастенія), невроз нав'язливих станів. Прояви неврастенії: порушення сну, нічні страхи, нічний енурез, заїкання. Профілактика неврозів.

Анатомо-фізіологічні особливості органа зору у дітей. Гострота зору. Порушення зору. Поняття про короткозорість, далекозорість, астигматизм, косоокість, дальтонізм. Вплив перегляду телепередач, читання і писання при поганому освітленні тощо на зір дитини. Анатомо-фізіологічні особливості органа слуху дитини. Фактори, що сприяють розвитку слуху. Значення мови вихователя, вчителя для слухового сприйняття. Основні причини порушень слуху у дітей. Гігієна слуху.

Практичне заняття 1. Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Профілактика порушень слуху.

Основні поняття: Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Профілактика порушень слуху. Поняття про самодопомогу та взаємодопомогу в надзвичайних ситуаціях та побуті. Загальне поняття про невідкладні стани.

Рекомендована література

1. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.
2. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с.
45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кін, 1997. - 415 с.
3. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
4. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.

Практичне заняття 2. Основні питання нозології. Профілактика порушень зору.

Основні поняття: Поняття про самодопомогу та взаємодопомогу в надзвичайних ситуаціях та побуті. Загальне поняття про невідкладні стани.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.

3. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

Практичне заняття 3. Профілактика порушень опорно-рухового апарату.

Основні поняття: Профілактика порушень опорно-рухового апарату. Лордоз, кіфоз, сколіоз, сколіотична хвороба.

Рекомендована література

1. Маруненко І.М., Тимчик О.В. Медико-соціальні основи здоров'я: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2017. – 364 с.
2. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.
3. Таракюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.

Практичне заняття 4. Профілактика захворювань шкіри.

Основні поняття: Профілактика порушень опорно-рухового апарату та захворювань шкіри.

Рекомендована література

1. Маруненко І.М., Тимчик О.В. Медико-соціальні основи здоров'я: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2017. – 3644 с.
2. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.
3. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.
4. Таракюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.

Практичне заняття 5. Профілактика заразних паразитарних захворювань.

Основні поняття: Профілактика заразних паразитарних захворювань. Профілактика захворювань шкіри.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с.
45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кін, 1997. - 415 с.
3. Таракюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.
4. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ДМД В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ СТАНАХ

Лекція 4. ДМД в загрозливих для життя людини станах

Основні поняття: Гіпертонічний криз як ускладнення гіпертонічної хвороби, ознаки, можливі ускладнення. Надання долікарської медичної допомоги. Ішемічна хвороба серця. Дві форми її прояву - стенокардія та інфаркт міокарду. Причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, профілактика. Гостра серцева недостатність, причини, основні ознаки. Надання долікарської медичної допомоги. Непритомність як прояв гострої судинної недостатності, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Поняття про колапс.

Бронхіальна астма як захворювання інфекційно-алергічної природи. Характеристика нападу бронхіальної астми. Надання долікарської медичної допомоги. Кровохаркання та легенева кровотеча як ускладнення захворювань дихальної системи, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Лекція 5. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи

Основні поняття: Гіпертонічний криз як ускладнення гіпертонічної хвороби, ознаки, можливі ускладнення. Надання долікарської медичної допомоги. Ішемічна хвороба серця. Дві форми її прояву - стенокардія та інфаркт міокарду. Причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, профілактика. Гостра серцева недостатність, причини, основні ознаки. Надання долікарської медичної допомоги. Поняття про колапс.

Практичне заняття 6. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях органів дихання

Основні поняття: Бронхіальна астма як захворювання інфекційно-алергічної природи. Характеристика нападу бронхіальної астми. Надання долікарської медичної допомоги. Кровохаркання та легенева кровотеча як ускладнення захворювань дихальної системи, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.
3. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

Практичне заняття 7. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях травлення

Основні поняття: ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях травлення

Гострий гастрит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Шлунково-кишкова кровотеча як ускладнення виразкової хвороби,

ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Печінкова колька як ускладнення жовчокам'яної хвороби. Причини, ознаки. Надання долікарської медичної допомоги.

Гострий цистит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, можливі ускладнення, профілактика. Ниркова колька як ускладнення нирковокам'яної хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. -528 с.
3. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

Практичне заняття 8. ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях сечовиділення.

Основні поняття: Гострий гастрит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Шлунково-кишкова кровотеча як ускладнення виразкової хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Печінкова колька як ускладнення жовчокам'яної хвороби. Причини, ознаки. Надання долікарської медичної допомоги.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. -528 с.
3. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

Практичне заняття 9. ДМД при гострих отруєннях.

Основні поняття: ДМД при гострих отруєннях. Гострий цистит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, можливі ускладнення, профілактика. Ниркова колька як ускладнення нирковокам'яної хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.
2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.
3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во «Юридична література», 2001. – 48 с.

4. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОСНОВИ МІКРОБІОЛОГІЇ, ЕПІДЕМІОЛОГІЇ, ДЕЗІНФЕКЦІЙНОЇ СПРАВИ

Лекція 6. Основи мікробіології.

Основні поняття: Загальні поняття про мікробіологію та мікроорганізми. Походження інфекції. Види мікроорганізмів. Взаємовідношення, що склалися в ході еволюції між мікроорганізмами і біологічним хазяїном (коменсалізм, мутуалізм, паразитизм).

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.
2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.
3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во «Юридична література», 2001. – 48 с.
5. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.

Лекція 7. Основи мікробіології, епідеміології

Основні поняття: Властивості збудників інфекційних захворювань. Мінливість мікробів. Поширення мікробів у природі.

Поняття про епідеміологію. Завдання, які вирішує епідеміологія. Вчення про епідемічний процес. Механізм та шляхи передачі інфекції. Класифікація інфекційних захворювань за інтенсивністю поширення.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.
2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.
3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во «Юридична література», 2001. – 48 с.
6. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.

Лекція 8. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи

Основні поняття: Поняття про дезинфекцію, дезинсекцію, дератизацію. Види дезинфекції: профілактична, поточна, заключна. Способи та засоби дезинфекції. Знайомство з методикою використання дезинфекційних засобів при різних інфекціях. Санітарно-дезинфекційний режим. Роль педагога в попередженні контакту дітей з дезінфікуючими речовинами. Заходи щодо хворих на інфекційні хвороби і осіб, які були з ними у контакті.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.

2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.
3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во «Юридична література», 2001. – 48 с.
7. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.

Практичне заняття 10. Основи мікробіології, епідеміології

Основні поняття: Основи мікробіології, епідеміології. Санітарно-дезинфекційний режим. Роль педагога в попередженні контакту дітей з дезинфікуючими речовинами. Заходи щодо хворих на інфекційні хвороби і осіб, які були з ними у kontaktі.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. -528 с.

Практичне заняття 11. Основи епідеміології, дезінфекційної справи

Основні поняття: Основи мікробіології, епідеміології. Санітарно-дезинфекційний режим. Роль педагога в попередженні контакту дітей з дезинфікуючими речовинами. Заходи щодо хворих на інфекційні хвороби і осіб, які були з ними у kontaktі.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. -528 с.

Практичне заняття 12. Дитячі інфекції

Основні поняття: Основи мікробіології, епідеміології. Санітарно-дезинфекційний режим. Роль педагога в попередженні контакту дітей з дезинфікуючими речовинами. Заходи щодо хворих на інфекційні хвороби і осіб, які були з ними у kontaktі.

Рекомендована література

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.]; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 -346с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-е вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.: іл, табл. - Бібліогр.: с. 954-958.
3. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.

4. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.

Практичне заняття 13. Дитячі інфекції.

Основні поняття: Основи мікробіології, епідеміології. Санітарно-дезинфекційний режим. Роль педагога в попередженні контакту дітей з дезинфікуючими речовинами. Заходи щодо хворих на інфекційні хвороби і осіб, які були з ними у контакті. Дитячі інфекції.

Рекомендована література

1. Екстрена медична допомога: підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 -346с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-е вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.: іл, табл. - Бібліогр.: с. 954-958.
3. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.

Практичне заняття 14. Характеристика і профілактика інфекційних захворювань.

Основні поняття: Дитячі інфекції. Характеристика і профілактика інфекційних захворювань.

Рекомендована література

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 -346с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-е вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.: іл, табл. - Бібліогр.: с. 954-958.
3. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с. 45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кін, 1997. - 415 с.
4. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

**ІНФЕКЦІЇ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ. КИШКОВІ, КРОВ'ЯНІ
ІНФЕКЦІЇ. ТРАВМАТИЗМ. ПЕРША МЕДИЧНА ДОПОМОГА.
Лекція 9. Дитячі інфекції з групи інфекцій дихальних шляхів.**

Основні поняття: Поняття інфекційні, інвазійні хвороби. Антропонози, зоонози. Умови, необхідні для виникнення інфекційних захворювань. Класифікація Л.В. Громашевського. Перебіг інфекційної хвороби. Клінічні форми інфекційних захворювань. Профілактика інфекційних захворювань у дітей.

Імунітет. Види імунітету. Методи підвищення специфічного та неспецифічного імунітету в дітей. Профілактичні щеплення. Календар профілактичних щеплень. Реакція на щеплення. Вакцинація в дошкільному закладі, школі.

ГРВІ, грип; збудники, джерело інфекції, шляхи передачі, основні симптоми, ускладнення. Принципи лікування, догляд, надання невідкладної допомоги. Профілактика загальна, специфічна. Протиепідемічні заходи.

Туберкульоз. Збудник туберкульозу. Зараження туберкульозом. Основні клінічні форми. Особливості перебігу у дітей.

Кашлюк; збудник, шлях передачі, основні симптоми, форми захворювання. Догляд за хворим. Протиепідемічні заходи. Ускладнення та профілактика.

Кір; збудник, шлях передачі, інкубаційний період, основні симптоми. Сприйнятливість дітей до кору. Клінічні форми кору. Активна імунізація проти кору. Профілактика. Заходи у вогнищі. Терміни карантину для контактних, що не хворіли, і невакцинованих.

Краснуха; збудник, шлях передачі, інкубаційний період, сприйнятливість дітей до краснухи. Основні симптоми. Відмінність від кору. Догляд за хворим. Ускладнення. Профілактика.

Скарлатина; збудник, джерело інфекції та шляхи поширення, інкубаційний період, основні симптоми. Догляд за хворою дитиною. Профілактика. Вітряна віспа; збудник, шлях передачі, основні симптоми. Догляд за хворою дитиною. Епідемічний паротит; збудники, шлях передачі, сприйнятливість, основні симптоми. Догляд за хворою дитиною. Ускладнення.

Менінгококовий епідемічний менінгіт, збудник, шлях передачі, основні симптоми. Особливості перебігу в дітей першого року життя. Ускладнення. Профілактика захворювання.

Кишкові інфекції. Холера - особливо небезпечна інфекція; етіологія, перебіг, профілактика. Вірусний гепатит; збудник, джерело інфекції та шляхи передачі інфекції.

Коліентерит; збудник, джерела інфекції та шляхи поширення, основні симптоми захворювання. Ускладнення. Профілактика захворювання. Роль педагога в попередженні поширення кишкових інфекцій.

Лекція 10. Кишкові, кров'яні інфекції. Травматизм. Перша медична допомога при травматизмі, кишкових, кров'яних інфекціях

Основні поняття: Кров'яні інфекції. Поняття про висипний тиф. Етіологія, перебіг, профілактика. Чума; розвиток хвороби, симптоми, перебіг, профілактика. СНІД; епідемічні особливості, джерело інфекції, групи ризику, шляхи передачі, клінічні ознаки. Медична допомога хворим на СНІД, профілактика. Правовий та психосоціальний захист хворих на СНІД та ВІЛ-інфікованих. Протиепідемічні заходи.

Інфекції зовнішніх покривів. Сибірка; епідеміологія, клініка, диференціальна діагностика, профілактика і заходи в осередку. Долікарська допомога та інформованість населення про правила поведінки під час спалаху хвороби в епідемічній ситуації. Умови проведення дезинфекції (вибір препаратів, концентрація, правила приготування дезинфікуючих розчинів, кількість розчину для різних об'єктів). обробка посуду, білизни, приміщення, виділень хворого тощо.

Поняття травматизм, травма. Види травм. Дитячий травматизм, його профілактика. Загальні принципи надання першої медичної допомоги. Травматичний шок, його перебіг, основні ознаки. Долікарська медична допомога при травматичному шоку. Поняття про знеболювання при травмах. Асептика, антисептика. Стадії термінального стану: передагонія, агонія, клінічна смерть. Основні ознаки термінальних станів. Ознаки клінічної смерті. Відносні та явні ознаки біологічної смерті. Реанімація. Заходи первинної реанімації при травмах. Методи проведення реанімації; підготовка потерпілого до реанімації; очищення верхніх дихальних шляхів від сторонніх предметів; фіксація язика; штучна вентиляція легень методами "рот в рот", "рот в ніс", Сільвестра; непрямий (закритий) масаж серця. Методика проведення непрямого масажу серця дітям залежно від віку.

Поняття десмургія, пов'язка, перев'язка. Види пов'язок (м'які, тверді), їх мета. Типи пов'язок за призначенням. Типи бинтових пов'язок. Загальні правила бинтування. Загальні вимоги до накладання бинтових пов'язок. Техніка накладання найбільш поширених пов'язок (спіральна пов'язка з однією та двома стрічками, пов'язка на молочну залозу, хрестоподібна, пов'язка Дезо); пов'язки на ділянку живота і таза (спіральна, колова, колосоподібна, Т-подібна); пов'язки на верхні та нижні кінцівки (колосоподібна, черепашча, восьмиподібна, поворотна, спіральна).

Визначення, класифікація та характеристика кровотеч залежно від виду ушкодження судин. Небезпека кровотеч. Методи зупинення кровотеч - тимчасове зупинення, поняття про остаточне зупинення кровотеч. Способи тимчасової зупинки кровотеч. Зупинення кровотеч у дитини, особливості його залежно від віку дитини. Особливості крововтрати у дитини.

Рани, види ран, симптоми. Перша допомога при пораненні. Інфікування ран, попередження інфікування ран. Догляд за раною. Профілактика правцю. Закриті ушкодження, визначення, причини. Удари м'яких тканин. Розтягнення та розриви зв'язок, сухожиль, м'язів. Ознаки. Долікарська медична допомога. Поняття про вивихи. Травматичний токсикоз (синдром тривалого здавлювання тканин), механізм виникнення, залежність тяжкості від тривалості здавлювання. Розшук та визволення потерпілих. Долікарська медична допомога. Види і ознаки переломів. Значення рентгенографії в діагностуванні переломів кісток. Іммобілізація уламків кісток під час транспортування потерпілих. Засоби транспортної іммобілізації. Показання до їх застосування. Основні правила транспортної іммобілізації. Особливості переломів кісток у дітей.

Долікарська медична допомога при гострих захворюваннях і травмах органів черевної порожнини. Поняття про "гострий" живіт. Ознаки. Ускладнення. Особливості надання долікарської допомоги та догляду за хворими. Закриті ушкодження черевної стінки та органів черевної порожнини.

Основні ознаки. Внутрішні кровотечі при ушкодженнях печінки і селезінки. Відкриті ушкодження живота, їх види, абсолютні ознаки проникних поранень органів черевної порожнини. Основні принципи надання долікарської медичної допомоги при ушкодженнях живота.

Долікарська медична допомога при травмах грудної клітки та органів грудної порожнини. Закриті травми грудної клітини та органів грудної порожнини. Удари, переломи ребер. Здавлювання грудної клітини. Основні ознаки. Поранення грудної клітини та органів грудної порожнини. Абсолютні ознаки проникних поранень грудної клітини. Пневмоторакс. Гемоторакс. Долікарська медична допомога при травмах грудної клітини.

Опіки як наслідок ушкодження різними факторами. Термічні опіки, їх ступені. Поняття про опікову хворобу. Відмороження. Замерзання. Основні ознаки ушкоджень організму людини від дії низьких температур. Електротравма. Місцеві та загальні ознаки при ураженні електричним струмом та блискавкою. Утоплення. Долікарська медична допомога при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні.

Долікарська медична допомога при травмах голови, шиї, хребта. Закриті травми головного мозку - струс, удар, здавлювання. Основні ознаки, особливості їх перебігу у дітей. Переломи кісток черепа, їх характерні ознаки, ускладнення. Принципи надання долікарської медичної допомоги при черепно-мозкових ушкодженнях. Ушкодження носа, очей, вуха, щелеп. Їх основні ознаки, ускладнення. Поранення шиї, їх види. Закриті та відкриті ушкодження хребта та спинного мозку, їх основні ознаки. Особливості транспортування та догляду за такими потерпілими.

Практичне заняття 15. Кишкові, кров'яні інфекції. Травматизм. Перша медична допомога.

Основні поняття: Кров'яні інфекції. Поняття про висипний тиф. Етіологія, перебіг, профілактика. Чума; розвиток хвороби, симптоми, перебіг, профілактика. СНІД; епідемічні особливості, джерело інфекції, групи ризику, шляхи передачі, клінічні ознаки. Медична допомога хворим на СНІД, профілактика. Правовий та психосоціальний захист хворих на СНІД та ВІЛ-інфікованих. Протиепідемічні заходи.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспіタルний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с. 45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кін, 1997. - 415 с.

Практичне заняття 16. Інфекції зовнішніх покривів.

Кишкові, кров'яні інфекції. Травматизм.

Основні поняття: Кров'яні інфекції. Поняття про висипний тиф. Етіологія, перебіг, профілактика. Чума; розвиток хвороби, симптоми, перебіг, профілактика. СНІД; епідемічні особливості, джерело інфекції, групи ризику, шляхи передачі, клінічні ознаки. Медична допомога хворим на СНІД,

профілактика. Правовий та психосоціальний захист хворих на СНІД та ВІЛ-інфікованих. Протиепідемічні заходи.

Рекомендована література

1. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
2. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.
3. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

Практичне заняття 17. ДМД при тяжких травмах. Реанімація.

Кишкові, кров'яні інфекції. Травматизм.

Основні поняття: ДМД при тяжких травмах. Реанімація.

Кров'яні інфекції. Поняття про висипний тиф. Етіологія, перебіг, профілактика. Чума; розвиток хвороби, симптоми, перебіг, профілактика. СНІД; епідемічні особливості, джерело інфекції, групи ризику, шляхи передачі, клінічні ознаки. Медична допомога хворим на СНІД, профілактика. Правовий та психосоціальний захист хворих на СНІД та ВІЛ-інфікованих. Протиепідемічні заходи.

Рекомендована література

1. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с.
45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кин, 1997. - 415 с.
2. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
3. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.
4. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.

Практичне заняття 18. Дитячий травматизм.

Основні поняття: ДМД при тяжких травмах. Реанімація. Дитячий травматизм.

Рекомендована література

1. Екстрена медична допомога: підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 -346с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-е вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с.: іл, табл. - Бібліогр.: с. 954-958.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів						
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	3	3	2	2
Відвідування семінарських									
Відвідування практичних занять	1	5	5	4	4	5	5	4	4
Робота на семінарському занятті									
Робота на практичному занятті	10	5	50	4	40	5	50	4	40
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ									
Разом			88		76		88		76
Максимальна кількість балів : 328									
Розрахунок коефіцієнта : $328 / 100 = 3,28$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерій оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Основні питання нозології. (8 год.)		
1. Функціональні порушення ВНД у дітей.	Поточний	5
Змістовий модуль 2. ДМД в загрозливих для життя людини станах (10 год.)		
ДМД в загрозливих для життя людини станах	Поточний	5
Змістовий модуль 3. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи (26 год.)		
Характеристика і профілактика інфекційних захворювань. Профілактика заразних паразитарних захворювань	Поточний	5
Змістовий модуль 4. Інфекції дихальних шляхів. Кишкові, кров'яні інфекції . Травматизм. Перша медична допомога (12 год.)		
Перша медична допомога. ДМД при нещасних випадках та невідкладних станах. Інфекції дихальних шляхів. Кишкові, кров'яні інфекції . Травматизм.	Поточний	5
Всього: 56 годин		20

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєви помилок (вищий рівень)	24 - 25
Дуже добре Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)	21 - 23
Добре Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєви помилок (середній рівень)	18 – 20
Задовільно Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)	13 – 17
Достатньо Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)	10 -13
Незадовільно Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	6 – 9
Незадовільно З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)	1-5

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Видатні вітчизняні вчені-медики XVIII-XIX століття.
2. Вплив харчування вагітної жінки на організм майбутньої дитини.
3. Вплив на організм майбутньої дитини лікарських засобів, які приймає вагітна жінка.
4. Вплив захворювань матері та шкідливих звичок на організм майбутньої дитини.

5. Спадкові захворювання.
6. Нетрадиційні методи загартовування.
7. Роль рухової активності в збереженні здоров'я.
8. Профілактика захворювань серця у дітей дошкільного віку.
9. Хвороби брудних рук та їх профілактика.
10. Заходи боротьби з педикульозом та коростою.
11. Поширення мікроорганізмів та їх роль у природі та житті людини.
12. Батькам про вакцини і вакцинацію.
13. Профілактика туберкульозу.
14. Як попередити поширення СНІДу.
15. Українська народна медицина як визначне явище загальної культури нашого народу.
16. Поради і рецепти народної медицини при лікуванні ран.
17. Засоби надання долікарської медичної допомоги при невідкладних станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи.
18. Засоби надання долікарської медичної допомоги при невідкладних станах, які виникають при захворюваннях дихальної системи.
19. Засоби надання долікарської медичної допомоги при невідкладних станах, які виникають при захворюваннях системи сечовиділення.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	90-100
Дуже добре Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)	82-89
Добре Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	75-81
Задовільно Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)	69-74
Достатньо Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)	60-68
Незадовільно Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	35-59
Незадовільно З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год.: лекції - 20 год., практ. заняття - 36 год., самостійна робота - 56 год., модульн. контроль - 8 год., залік - 2 год., розр.коef.3,7

Модулі	Змістовий модуль 1. Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Основні питання нозології. (88 бали)				
Лекції	1	2	3		
Теми лекцій	Вступ. Стан здоров'я населення в Україні.		Основні питання нозології.	Функціональні порушення ВНД у дітей.	
Лекції, відвід. (бали)	1		1	1	
Практичні заняття	1	2	3	4	5
Теми практичних занять	Вступ. Стан здоров'я населення в Україні. Профілактика порушень слуху.	Основні питання нозології. Профілактика порушень зору.	Профілактика порушень опорно-рухового апарату.	Профілактика захворювань шкіри.	Профілактика заразних паразитарних захворювань.
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5				
Види пот. контрол. (бали)	Мод. контр. робота №1 (25 балів)				
Підсум. контроль					

Модулі	Змістовий модуль 2. ДМД в загрозливих для життя людини станах (76 балів)				
Лекції	4		5		
Теми лекцій	ДМД в загрозливих для життя людини станах			ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях серцево-судинної системи	
Лекції, відвід. (бали)	1		1		
Практичні заняття	6	7	8	9	
Теми практичних занять	ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях органів дихання	ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях органів травлення	ДМД в загрозливих для життя людини станах, які виникають при захворюваннях органів сечовиділення.	ДМД при гострих отруєннях.	
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1	10+1	
Самост. роб, (бали)	5				
Види пот. контролю (бали)	Мод. контр. робота №2 (25 балів)				

Модулі	Змістовий модуль 3. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи (88 балів)		
Лекції	9	10	
Теми лекцій	Основи мікробіології	Основи мікробіології, епідеміології Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи	
Лекції, відвід. (бали)	1	1	
Практичні заняття	10	11	12
			13

Теми практичних занять	Основи мікробіології, епідеміології	Основи епідеміології, дезінфекційної справи	Дитячі інфекції	Характеристика і профілактика інфекційних захворювань.
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	20+2	10+1
Самост. роб, (бали)			5	
Види пот. контр. (бали)	Мод. конгр. робота №3 (25 балів)			

Модулі	Змістовий модуль 4. Інфекції дихальних шляхів. Кишкові, кров'яні інфекції. Травматизм. Перша медична допомога (76 балів)			
Лекції	11			
Теми лекцій	Дитячі інфекції з групи інфекцій дихальних шляхів.			
Лекції, відвід. (бали)	1			
Практичні заняття	15	16	17	18
Теми практичних занять	Інфекції зовнішніх покривів	Дитячий травматизм	ДМД при тяжких травмах. Реанімація Десмургія	ДМД при нещасних випадках та невідкладних станах.
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	20+2	10+1
Самост. роб, (бали)	5			
Види пот. контр. (бали)	Мод. конгр. робота №4 (25 балів)			
Підсум. контроль	залік			

8. Рекомендовані джерела

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 -346с.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. - 3-е вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл. - Бібліогр.: с. 954-958.
3. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка: Навч. посіб. / О.В. Чуприна, Т.В. Гищак, О.В. Долинна. - К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2006. - 216 с.
4. Марчук А.І., Солодкий В.М., Чорний М.В. Долікарська допомога. — К.: НАВСУ “Правові джерела”, 2005. — 271 с.
5. Кучмістова О. Ф. Перша долікарська допомога з основами анатомії та фізіології людини : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Ф. Кучмістова, А.П. Строкањ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - К.: КНУТД, 2005. - 169 с.
6. Маруненко І.М., Тимчик О.В. Медико-соціальні основи здоров'я: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2017. – 364 с.
7. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.
8. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с. 45. Невідкладні стани в кардіології / За ред. Едварда К. Чанга. - К.: Кін, 1997. - 415 с.
9. Протоколи швидкої медичної допомоги (Догоспітальний етап) / Під ред. міністра охорони здоров'я Республіки Білорусь, професора В. А. Остапенко. – Мінськ, 2002.
10. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар В.В., Азарський І.М., Кучанська Г.Б., Медицина невідкладних станів ВСВ Медицина, 2010. —528 с.
11. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. – 64 с.
12. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Основи охорони здоров'я: навчальний посібник для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. – К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2019. – 64 с.
13. Жидаецький В.Ц. Перша допомога при нещасних випадках: запитання, завдання, тести та відповіді: Навч. посіб./ В.Ц. Жидаецький, М.Є. Жидаецька. - К.: Основа, 2003. - 124 с.

14. Екстрена медична допомога: підручник/ [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015 - 346с.
15. Невідкладні стани / За ред. М. С Регеди, В. Й. Кресюна. – Львів, 2008. - 844 с.

8. Додаткові ресурси

<http://1staidplast.org.ua/>

<http://tomrda.gov.ua/news/486865/>

<http://moz.gov.ua/article/health/jak-nadati-pershu-dopomogu-zagalni-pravila>

<http://expres.ua/health/2017/09/13/261808-persha-medychna-dopomoga-ne-nashkodyty>

<https://pmgroup.org.ua/training-and-courses/>

http://redcross.org.ua/wp-content/uploads/2016/10/%D0%A1%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%BA-%D0%9F%D0%9F-%E2%80%94-%D0%90%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%9A%D0%9A_last.pdf

<http://1staidplast.org.ua/>

<http://tomrda.gov.ua/news/486865/>

<http://moz.gov.ua/article/health/jak-nadati-pershu-dopomogu-zagalni-pravila>

<http://expres.ua/health/2017/09/13/261808-persha-medychna-dopomoga-ne-nashkodyty>

<https://pmgroup.org.ua/training-and-courses/>